

Komárom

[1]

[Komárom látképe](#) [2] (részlet), Abraham Hogenberg, Köln, 1598 körül (OSZK RNYT App. M. 607)

A mára kettészakadt város már a római kor óta lakott volt, itt állt a Római Birodalom egyik jelentős határvárosa, Brigetio. Mátyás király korára a város kereskedelmi, gazdasági és katonai központtá fejlődött. A török hódoltság ideje alatt a Duna jobb partja (a mai magyarországi Komárom) elnéptelenedett, a ma Szlovákiához tartozó területen pedig felépült a királyi Magyarország egyik legjelentősebb végvára. A város 1594-es sikertelen török ostroma után kezdődött az erőd kiépítése, amely a 19. századra a Habsburg Birodalom legerősebb erődítési rendszerévé vált.

A magyarok legjobb zeneszerszáma

„14-én a várba mentünk prédikációt hallgatni, és a tábori íródeák meghívott az esküvőjére. Sok magyar úr, a tatai és komáromi kapitány is megjelent, akik jó, barátságos emberek. Legjobb zeneszerszámuk egy duda, mellyel nagyságos urunkat mindenkor a hajóig kísérték étkezés után, és hangjára magyar táncot jártak.” – [Stephan Gerlach](#) [3]

Az Európa ege alatt kamarakiállítás megnyitóján előadott [dudaszó, népdalok és táncok](#) [4] (Budapest, 2021. október 25.), előadják: Pálffyné Tóth Beatrix – ének, tánc, Pálffy Zoárd – tánc, Király Dávid – furulya, duda

Kalózkaland

„Éjfél után 1 órakor a komáromi magyar őrség egy kalózhajóhoz hasonló hajón – egy ligetnél és

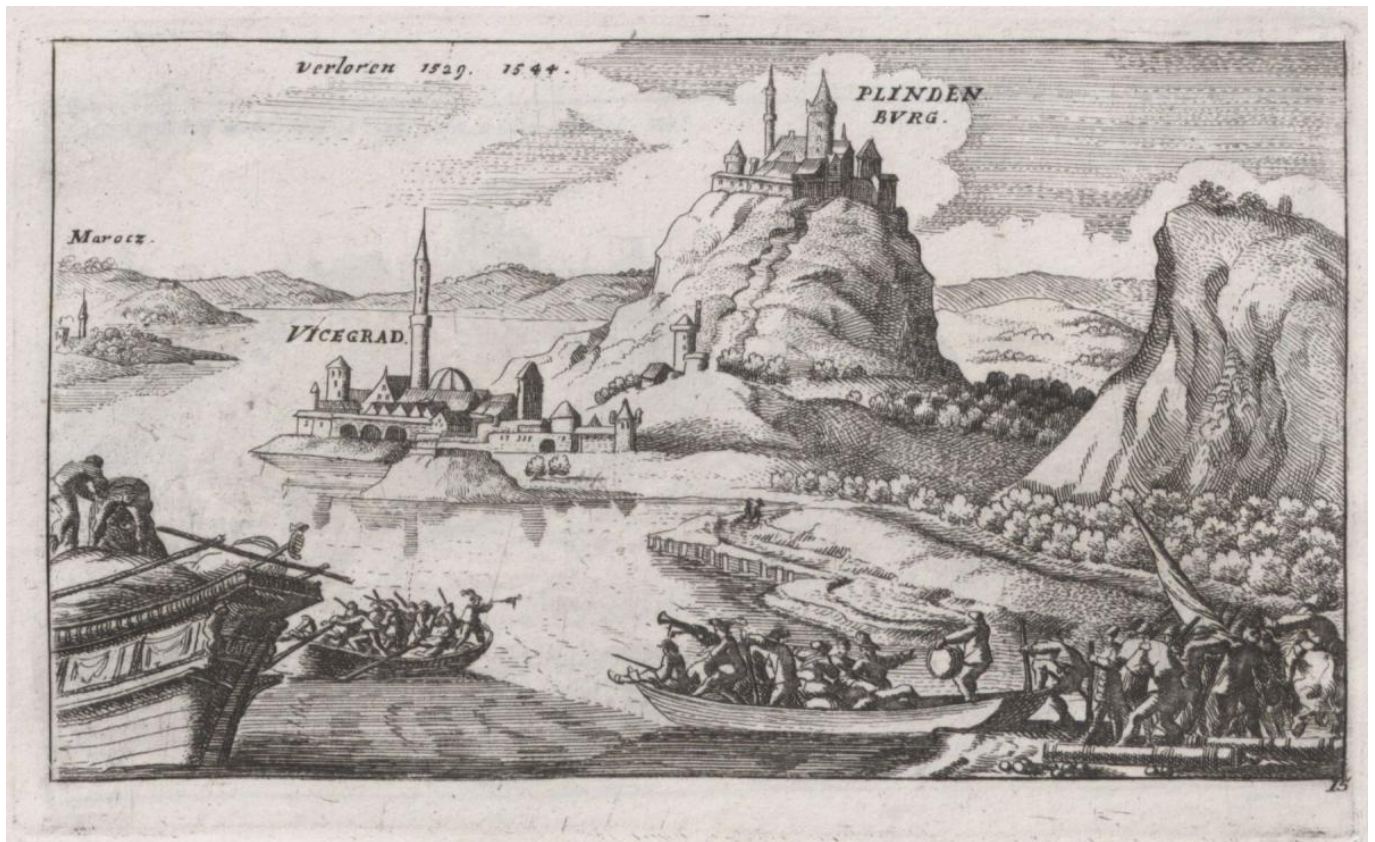
búvóhelynél, ahol a törökök nyolc nappal ezelőtt egy személyt elfogtak – megközelített minket. Mivel azonban kezdetben nem adtak elégséges ismertetőjelet, azt sem jelezték, hogy honnan jönnek és kicsodák, egy Welser nevű fiatal stájer nemes – a kormányos kívánságára – a többiekkel együtt tüzelt rájuk. Ő ugyanis rablónak nézte őket, mert rablók módjára hajóztak. Egyet el is talált közülük. Amint az visszafelé húzta az evezőt, csak a ruháit találta el, elől a mellén. Ekkor gyorsan visszahúzódtak mellőlünk. Azonban egy órán belül egy másik hasonló hajóval tértek vissza, jelezték, kicsodák, és hogy egyikükre rálóttek, azonban nem sebesült meg. Ezután Komáromig kísérték minket. Mögöttünk, mellettünk és előttünk hajóztak, szinte egymással versenyben, és borzalmasan ordítottak, ki vékonyabb, ki erősebb hangon. Ezeket az őrhajókat naszádoknak nevezik, az őroket vagy a hajósokat naszadosoknak. Ilyen hajó huszonegy van Komáromban, más helyeken huszonöt, harminc, harmincöt. Mindenki hord kardot, hosszú pikát és puskát, mindenkinek van evezője, amit egyszerre és egyenletesen húznak mindkét oldalon, a hajó gyorsan siklik. Minden hajón három meglehetősen ágyú található.” – [Stephan Gerlach](#) [3]

Komáromi templomok kincsei

„A városban négy tornyos templom van, mindenekelőtt a hajdan lutheránusokhoz tartozó magyar templom, amelynek igen fenséges építményét e helyek közül az igazat megvallva a legjobban megcsodáltam. A másik templom a németeké, a harmadik a ferenceseké. Van itt a jezsuitáknak is kollégiumuk, akik heten vannak. A negyedik templom a rácoké, ahol drágakövekkel és arannyal kirakott igen értékes és régi görög Szentírás-kódexet őriznek, amelynek régiségét – jóllehet tévesen – egészen az apostolok korára teszik.” – [Jacobus Tollius](#) [5]

[Vissza a kiállítás leírásához](#) [6]

[Visegrád](#)

[7]

[Visegrád látképe](#) [8], ismeretlen alkotó műve, hely nélkül, 1664 után (OSZK RNYT, App. M. 1038/15)

1323-tól 1408-ig a Magyar Királyság székhelye, itt állt a magyar királyok egyik legfontosabb rezidenciája. Az 1335-ös lengyel-cseh-magyar királytalálkozó helyszíne, majd 1991-től a V4-ek

magyarországi találkozóhelye. A város fénykorát Mátyás király uralkodása alatt érte el. A király reneszánsz udvarában a kor jelentős személyiségei fordultak meg, a messze földről érkezők „földi paradicsomként” írták le Visegrádot. E virágzás a török időkig tartott: a várért és városért folytatott 16–17. századi harcokban Visegrád szinte teljesen megsemmisült.

Korona helyett sócsomók

„Mivel még időben értünk [Nagy]Marosra, vacsora előtt átkeltünk a Dunán a magas sziklán lévő Visegrád, más néven Plintenburg megtekintésére. Alatta egy vaskos, erős torony van, melyet, mint mondják, Ferdinánd lövetett szét. [...] Innen fölmentünk a várba, melyben egykor a magyar koronát őrizték. Itt semmi különöst nem láttunk, kivéve egy vermet, melyből szép, kristályos fényű sócsomókat ástak ki. A vár alatt jó, hideg vizű kút van, három csóvel, ahol mi vigadtunk. A várban kevés a török, három ágyúnál nem láttunk többet, itt más öröm sincs, mint a kilátás, különben a vár erős és magas.” – [Stephan Gerlach](#) [3]

Magyar zene - skót kritika

„Kilenc körül Visegrádra értem. Mivel itt nem volt posta- vagy forgalmas út, nem számítottam jó fogadóra, de sikerült egy szobát szereznem, kényelmes dolog egy zsúfolt sörözőben. [...] Ha élelemmel nem is, de zenével szolgált, mivel pünkösdhétfő volt, és egy csapat vándorcigány muzsikus itt vett szállást éjszakára. Hangszerük a hegedű. Azt gondoltam, hogy ennek ellenére tudok majd aludni, nem törődtem vele és ledőltem az ágyamra. Alig helyezkedtem el, amikor a duda, maga a duda, nagy meglepetésemre és bosszúságomra megszólalt. Nem tudom, hogy a virtuóz, aki a különleges hangzást keltette, valamelyik neves [skót] felföldi dudástól származott-e, azt azonban igen, hogy ennél rémisztőbb zajt még életemben nem hallottam. Azt hittem, hogy azonnal migrént kapok, de az egyhangúság valamennyire enyhítette a zene erejét, elálmosodtam és elaludtam. Reggel, amikor meg akartam kérdezni a muzsikustól, hogy kitől tanult, kiderült, hogy már elment.” – [Robert Townson](#) [9]

KAPCSOLÓDÓ TARTALMAK

[A kiállítás leírása](#) [6]

[A Lázár-térképet bemutató honlap](#) [10]

[Alsó-magyarországi bányavárosok](#) [11]

[Pozsony](#) [12]

[Eger](#) [13]

[Buda](#) [14]

[Pest](#) [15]

2022/11/16 - 15:33

Source URL: <https://oszk.hu/en/node/5761>

Links:

[1] https://oszk.hu/sites/default/files/Komarom_App_M_0607_reszlet.jpg

[2] <https://regiritka.oszk.hu/apponyi-metszetek/komarom-latkepe-es-madartavlati-kepe/>

[3] <http://oszk.hu/kiallitasok/europa-ege-alatt-kiallitas#Stephan>

[4] <https://youtu.be/SYI4eTG8TWQ>

[5] <http://oszk.hu/kiallitasok/europa-ege-alatt-kiallitas#Jacobus>

[6] <https://oszk.hu/kiallitasok/europa-ege-alatt-kiallitas>

[7] https://oszk.hu/sites/default/files/AppM_1038-015.jpg

[8] <https://regiritka.oszk.hu/apponyi-metszetek/visegrad-latkepe-2/>

[9] <http://oszk.hu/kiallitasok/europa-ege-alatt-kiallitas#Robert>

[10] <https://lazarterkep.oszk.hu/>

[11] <https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-also-magyarorszag-banyavarosok>

[12] <https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-pozsony>

[13] <https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-eger>

[14] <https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-buda>

[15] <https://oszk.hu/oldal/europa-ege-alatt-pest>